

Papszék-dűlő: A csatornától ÉNy-ra, a földutak és a csatorna által határolt területen, a Raffai-tanyától ÉK-re (Hrsz.: 0148/20) új lelőhelyet találtunk. A Papszék-dűlőt DNy felől határoló földút ÉK-i szélén, egy enyhén kiemelkedő hát K-i lejtőjén kb. 50×100 m-es területen gyér szarmata kori leletanyag került elő.

Repülő-dűlő: A Raffai-tanyától K-re (Hrsz.: 0135/53-55), a tanya és a földút között húzódó ÉNy-DK-i irányú hosszúkas dombhát DK-i lejtőjén kb. 200×100 m-es területen közepes mennyiségű bronzkori kerámiaanyagot gyűjtöttünk.

Munkatársak: Rosta Szabolcs, Somogyvári Ágnes régészek, Vida Ágnes adattáros.

V. SZÉKELY GÖRGY

174. Királyhegyes határa

(Csongrád megye) R, B, Szk, Sza, A, Á, Kk

2006. február 21-22-én régészeti terepbejárást végeztünk a tervezett Makó-Királyhegyes közötti 4424. sz. út nyomvonalán.

11. sz. lh. (Makó-Királyhegyes közti 4424. sz. út 1. sz. lh.): A nyomvonal 0+210-0+490 km-szelvénye között nagy kiterjedésű avar kori és szarmata kori település felszíni nyomait találtuk meg. A nyomvonal 0+300 km-szelvényénél a bejárt terület 80 m széles sávjának déli szélé érinti a nyomvonallal párhuzamosan folyó egykori medret és annak déli partvonalát, azaz itt a nyomvonal a meder É-i magaspartján halad. A lelőhely szélé egészen benyúlik a falu szélső házáig, és minden valószínűség szerint a beépített területen is megtalálható a részlete. Bejárásunk csak részben érintette a nyomvonaltól É-ra eső részeket, a most meglévő földúttól É-ra eső szántót, azonban itt is találtunk néhány felszíni leletet, így joggal feltételezhetjük, hogy É-i irányban még követhető lenne a lelőhely.

A felszíni leletek intenzitása közepes, kisebb-nagyobb foltokban jelentkeztek, de folytonosságuk nem szakadt meg. A gyűjtött kerámia között zömmel avar kori töredékeket találtunk, és csak elvétve akadt néhány szarmata (2-5. sz.) és pár Árpád-kori töredék. Ez utóbbiak inkább a lelőhely K-i végében kerültek elő, ott, ahol a lelőhely egészen közel van a Királyhegyes 13. sz. szarmata kori település területéhez. A terepbejárás során azt tapasztaltuk, hogy a lelőhely területe mintegy duplája annak, amit korábban ismertünk. A bejárt 80 m széles sáv jobb oldalán, a vízmeder közelében kerültek elő a leletek, a tengelytől balra csökkent a leletek száma.

13. sz. lh. (Makó-Királyhegyes közti 4424. sz. út 2. sz. lh.): A nyomvonal 0+000-0+210 km-szelvénye között a bejárt 80 m széles sáv déli szélé érinti a nyomvonallal párhuzamosan folyó egykori medret és annak déli partvonalát, így a nyomvonal a folyó magaspartján halad. A lelőhely déli szélé egészen a folyómederig követhető volt. A felszíni leletek intenzitása sűrű. A gyűjtött kerámia között szinte kizárólag csak szarmata kori (2-5. sz.) töredékeket találtunk, de volt köztük néhány Árpád-kori is. A lelőhely most regisztrált területe mintegy duplája a

korábbi ismertnek. Minden valószínűség szerint területe egy régészeti települést alkot a Királyhegyes 7. számon nyilvántartott, ugyancsak szarmata kori településsel. Ugyancsak valószínű, hogy Ny-i szélé nem ér össze a Királyhegyes 11. számú lelőhellyel.

54., 55. sz. lh. (Makó-Királyhegyes közti 4424. sz. út 3. sz. lh.): A nyomvonal 1+400-1+535 km-szelvénye között nagy kiterjedésű szarmata (2-5. sz.) és Árpád-kori település felszíni nyomait találtuk meg. A 1+500 km-szelvényénél a nyomvonalat keresztezi egy folyómeder, melynek K-i magaspartján fekszik a lelőhely. A felszíni leletek intenzitása közepes. A gyűjtött kerámia szarmata és Árpád-kori. A terepbejárás során azt tapasztaltuk, hogy a korábban nyilvántartott két régészeti lelőhely leletei ezen a szakaszon egyszerre vannak jelen. A két korszak térbeli elválasztására nincs lehetőségünk, ezért egyként kezeljük a két lelőhelyet.

56. sz. lh. (Makó-Királyhegyes közti 4424. sz. út 4. sz. lh.): A 1+690-2+070 km-szelvény között nagy kiterjedésű őskori, szarmata- és Árpád-kori település felszíni nyomait találtuk meg. Az 1+690 km-szelvényénél a nyomvonal keresztezi egy folyó medrét, és a folyó itt kettéválva, D felől is követi a nyomvonal ezen szakaszát. A lelőhely a meder magaspartján található. A felszíni leletek intenzitása sűrű. A lelőhely területe mintegy duplája a korábban ismertnek. A gyűjtött kerámia rézkori (badeni kultúra), bronzkori (Makó-kultúra és késő bronzkori), szarmata (2-5. sz.), Árpád-kori és késő középkori.

57., 58. sz. lh. (Makó-Királyhegyes közti 4424. sz. út 5. sz. lh.): A 2+175-2+800 km-szelvény között nagy kiterjedésű települések felszíni nyomait találtuk meg. A 2+500 km-szelvényénél a bejárt terület 80 m széles sávjának déli szélé érinti a nyomvonallal párhuzamosan folyó egykori medret és annak déli partvonalát. Minden valószínűség szerint a két lelőhely területe egy régészeti települést alkot. A gyűjtött kerámia középső bronzkori (Szőreg-Perjámos), szkíta kori, avar és középkori.

61. sz. lh. (Makó-Királyhegyes közti 4424. sz. út 6. sz. lh.): A nyomvonal 2+940-3+035 km-szelvénye között kis kiterjedésű települések felszíni nyomait találtuk meg. A 3+000 km-szelvényénél a bejárt terület 80 m széles sávjának déli szélé érinti a nyomvonallal párhuzamosan folyó egykori medret és annak déli partvonalát. A felszínen csak 1 db töredéket találtunk, így a lelőhely kiterjedésének meghatározásakor a szakdolgozati terepbejárás adatait vettük figyelembe. A lelőhely szarmata és középkori.

Munkatársak: Sóskuti Kornél régész, Gábor László, Máté Genovéa, Nagy Norbert régésztechnikusok (MFM).

SZALONTAI CSABA

175. Kisrosvágy, Sáros-tanya

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) B

2006. április 12-én helyszíni szemlét végeztünk a Cigándi árvíztározó K-i gátjának környezetében, melynek során négy helyszínen gyűjtöttünk leletanyagot.

A Sasó-homoktól K-re, már Kisrosvány közgazgatási határában emelkedő, igen markáns és magas domboson alacsony intenzitású bronzkori lelőhelyfoltot regisztráltunk a Sáros-tanyától K-re lévő dombnyereg É-i oldalán. Valószínűsítjük, hogy a Sasó-homok hosszú dombosán Nagyrosvány területére eső lelőhelyekkel együtt egy összefüggő lelőhely alkot.

Munkatársak: Révész László, Wolf Mária.

SZÖRÉNYI GÁBOR ANDRÁS

176. Kisrosvány, Temető Ny-i oldal

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ó

2006. március 30-án helyszíni szemlét végeztünk a Ricse-Nagyrosvány települések közötti szennyvízcsatornázást megelőzően. A temetőtől Ny-ra emelkedő markáns dombokon szórvány, közelebről meg nem határozható őskori kerámiát gyűjtöttünk.

SZÖRÉNYI GÁBOR ANDRÁS

177. Kisszállás, Templom-domb

(Bács-Kiskun megye) Kú

2006. december 19-én helyszíni szemlét végeztünk a Kőhegyi Mihály által 1965-ben végzett leletmentés helyének beazonosítására.

A szakirodalomban többször említett, ellenben pontosan be nem azonosított lelőhely elhelyezkedésére vonatkozóan nem egyértelmű utalások vannak. Az újabb tanulmányokban az 55. sz. főút D-i oldalán azonosították a helyszínt. Kőhegyi Mihály leírása alapján próbáltuk beazonosítani a helyszínt, miután az 55. sz. út mentén sikertelenül jártunk a meghatározott koordinátákkal. Kőhegyi Mihály leírása szerint a község DNy-i oldalán, ÉNy-DK-i irányú dombháton van a lelőhely, a régi mélykúti út D-i oldalán. A lelőhely pontosan itt helyezkedik el, egy bozótos-cserjés dombon, közvetlenül a falu szélén. Jelenleg a növényzet folytán bejárhatatlan, csak olyan gödröket, mélyedéseket láttunk, melyek a domb mellett lakó idősök szerint a 60-as években régészek által kiásott csontvázak helyét jelölik. A domb melletti tanyában már több mint 50 éve élő idős házaspár emlékezett az ásatásra, melynek során több tucat vázat ástak ki a régészek. Ellenben ők nem Templomdombnak ismerik a helyszínt, hanem „Török temetőnek”. A kérdést kissé bonyolítja, hogy van Török domb a közelben, de az a térképek szerint is a falutól ÉK-re található. A helyszínt biztosan azonosíthatjuk Kőhegyi Mihály 1965-ös feltárással.

ROSTA SZABOLCS

178. Kocsola, Erdősor utca 28.

(Tolna megye) Á, Kő

2006. november 18-án lakossági bejelentésre kiszálltam a falu K-i szélén, a Túri-víz K-i oldalán fekvő házhoz, amelynek kertjében a tulajdonos az évek során több 10

kg késő középkori (és kevesebb Árpád-kori) cserepet és állatcsontot, valamint néhány vastárgyat (szög, kés) gyűjtött össze földmunkák során illetve egy kiszántott, 15–16. századi kemence tapasztásából. A kert a gyulai erdőgazdasággal határos, tehát a lelőhely – amely Kocsola középkori előzményével, Kecsel faluval azonosítható – a vadkerítésen belül is folytatódhat.

K. NÉMETH ANDRÁS

179. Kocsord határa

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Á, Kk

2006. május–júniusban örökségvédelmi hatástanulmány elkészítéséhez végeztünk terepbejárást a jövődőlbeli Szamos-Kraszna közötti víztározó területén a gátak, illetve az anyagnyerők helyén. A Budaházi-dűlő területén egy Árpád-kori, Pusztasándor területén, a Vár-kertben egy Árpád-kori és késő középkori lelőhelyet találtunk. (Lásd a térképet a 218. oldalon!)

Munkatársak: Nagy Márta és Virág Krisztián régészek, Bakos János és Mester Andrea régésztechnikusok.

ALMÁSSY KATALIN – JAKAB ATTILA – LUKÁCS JÓZSEF

180. Komárom, Műszerész utca 1.

(Komárom-Esztergom megye) Rő

2006 májusában MOLAJ-lakótelep 20-D épületének (Hrsz.: 5410/224) vízellátását biztosító vezeték javítása miatt végeztünk feltárást. Az épület É-i és K-i felén az árokban helyenként római kori építési törmelékkel kevert visszatöltött föld volt. A D-i oldallal párhuzamos árok É-i falában egy nagyméretű (1×0,7×0,2 m) faragott kötömb oldalát figyeltem meg. A rábontás során, falcsatlakozás, illetve alapozás nyomait nem fedeztük fel. A kötömb alatti részen megtaláltuk a korábbi nyomócső egy rövid szakaszát, melyet római kori építési törmelék borított. A jelenség alapján minden oldalán megmunkált, római kori építészeti elem a korábbi árok visszatemetése során kerülhetett az árokba.

Augusztusban az épület vízvezeték-meghibásodása során a D-i oldalon egy 3,5×2,3 m nagyságú árokban leletmentő feltárást végeztünk. Az árok D-i felében megtalált újkori vízvezeték mellett római kori kerámiatöredékekkel és tegulákkal kevert réteg elbontása után egy ÉÉK-DDNy irányú, terméskövekből rakott fal alapozási sorát tártuk fel.

SZÁMADÓ EMESÉ

181. Komárom-Szőny, Vásártér

(Komárom-Esztergom megye) Rő

A római kori Brigetio polgárvárosának területén, a szőnyi Vásártéren 2006. június 26. és július 21. között folytattuk a feltárást az ELTE Ókori Régészeti Tanszéke és a komáromi Klapka György Múzeum között 1992 óta fennálló együttműködés keretében. Ez évben 13, egyenként 4×4 m méretű szelvényben 208